

SPIS TREŚCI

WOKÓŁ MYŚLI O WYCHOWANIU

- Janusz Mariański – Wychowanie do wartości godnościowych – refleksje socjologa 3
Przemysław Chmielecki – Spór o niezależność uniwersytetu – zapowiedź dyskusji 10

PROBLEMY FUNKCJONOWANIA SZKOŁY

- Piotr Mosiek – Szkoła wobec wyzwań współczesności – instytucjonalny model optymalizacji szans życiowych dzieci i młodzieży 12

AKTUALNE PROBLEMY PEDAGOGICZNE

- Piotr Skowroński – Placówki wychowania pozaszkolnego istotnym komponentem edukacji równoległej 19

TEORIA I PRAKTYKA PRACY SOCJALNEJ

- Andrzej Mielczarek – Rola Uniwersytetów Trzeciego Wieku w rozwoju osób starszych 23
Dominika K. Kwiatkowska – Wsparcie rodzin dzieci niepełnosprawnych – wstęp do rozważań nad zasadnością ustawy „Za życiem” 27

LEKTURY STARE I NOWE

- Tomasz Różański – Z badań nad orientacjami życiowymi młodzieży studenckiej 32
Janusz Mariański – Wychowanie do duchowości ponowoczesnej 33

Streszczenia artykułów w języku angielskim i polskim są zamieszczone na stronie internetowej: www.weakapit.pl

Redakcja naukowa niniejszego numeru:
Jan A. Malinowski

CONTENT

AROUND THE PEDAGOGICAL THOUGHT

- Janusz Mariański – Education to dignity – reflections of a sociologist 3
Przemysław Chmielecki – The dispute over the independence of the university – an announcement of a discussion 10

PROBLEMS OF THE SCHOOL FUNCTIONING

- Piotr Mosiek – School towards the contemporary challenges – an institutional model of optimising the children and youth's life opportunities 12

CURRENT PEDAGOGICAL PROBLEMS

- Piotr Skowroński – Extracurricular education institutions as an important component of parallel education 19

THEORY AND PRACTICE OF SOCIAL WORK

- Andrzej Mielczarek – The role of universities of the third age in the development of the elderly 23
Dominika K. Kwiatkowska – Support for families of disabled children – introduction to reflection on the legitimacy of the „For Life” Act 27

OLD & NEW READINGS

- Tomasz Różański – Students' life orientations research report 32
Janusz Mariański – Education in postmodern spirituality 33

Polish and English versions of abstracts are available here: www.weakapit.pl

Wersja papierowa czasopisma jest wersją pierwotną, w której w ostatnim numerze z danego roku publikowana jest lista recenzentów (bez wskazania opiniowanych tekstów, zgodnie z procedurą określoną przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla czasopism objętych oceną parametryczną). Lista recenzentów z lat poprzednich jest zamieszczona na stronie internetowej: www.weakapit.pl

WYCHOWANIE NA CO DZIEŃ Czasopismo założone w 1993 roku przez Toruńską Fundację Edukacyjną przy UMK „Copernicus”

Rada Naukowa: Andrzej Olubiński (przewodniczący), Zlatica Bakošová (Słowacja), Jaroslav Balvín (Czechy), Friedrich W. Busch (Niemcy), Olga Chyżna (Ukraina), Ihor Dobriansky (Ukraina), Tomáš Dohnal (Czechy), Józef Górniewicz, Anna Hudecová (Słowacja), Helena Kalábová (Czechy), Mirosław Kowalski, Blahoslav Kraus (Czechy), Mária Machalová (Słowacja), Tatiana Matulayová (Czechy), Katia Mitowa (USA), Aleksander Nałaskowski, Małgorzata Orłowska, Krzysztof Piątek, Erich Petlák (Słowacja), Andrzej Radziejewicz-Winnicki, Bogusław Śliwerski, Wiesław Theiss, Mykola Zymomyra (Ukraina)

Redakcja: Jan Adam Malinowski (redaktor naczelny), Tomasz Biernat, Jadwiga Jastrzęb, Anna M. Kola (redaktor językowy), Małgorzata Kowalik-Olubińska, Tomasz Kruszewski, Katarzyna Kuziak, Janina Malinowska (redaktor językowy), Ryszard Mikulski (redaktor techniczny), Karol Orłowski (redaktor statystyczny), Paweł Sobierajski, Jacek Szczepkowski, Katarzyna M. Wasilewska-Ostrowska (sekretarz redakcji)

Wychowanie na co Dzień

Nr 3 (282), 2020

CONTENT

AROUND THE PEDAGOGICAL THOUGHT

Janusz Mariański

Education to dignity – reflections of a sociologist

Abstract: Upbringing to dignity is a very extensive research question. In the article author presents the socio-pedagogical narrative and discusses the issue of education towards dignity, both on the theoretical and practical levels. Author presents analysis on the following four points of view: personal, personality, personal and social dignity perspectives. The author deals with four main points: an explanation of concepts; human dignity as a fundamental value in education; place of dignity in educational practice; tutor-ward relationship in health-related education. Upbringing to dignity values, especially in the family, is a priority and should lead to important life outcomes.

Keywords: personal and personality dignity, values, dignity values, education to values

*

Przemysław Chmielecki

The dispute over the independence of the university – an announcement of a discussion

Abstract: The article presents the basic assumptions of the book "(In)dependence of the university. Disputes and discussions about the shape of didactics and academic science in Poland" focused on the areas of dependence (structural, legal, political, economic, social and technological) and their impact on university teleology.

Key words: university, independence, academic freedom, teleology

PROBLEMS OF THE SCHOOL FUNCTIONING

Piotr Mosiek

School towards the contemporary challenges – an institutional model of optimising the children and youth's life opportunities

Summary: Polish contemporary school, being constantly subject to reform, now faces a difficult task of preparing students to their functioning in a dynamically changing reality. Apart from the tasks in the field of education and care, it also seems crucial to perform the pro-employment function. The introduced article takes the socio-pedagogical stand, in which strong emphasis is put on social support for students (pro-social activity of the institution) and treating altruism as a crucial pedagogical task.

Key words: educational system, pro-employment activity of school, labour market, social support, altruism, local community

CURRENT PEDAGOGICAL PROBLEMS

Piotr Skowroński

Extracurricular education institutions as an important component of parallel education

Abstract: The non-school human life provides enormous educational possibilities. In addition to family and school life, an out-of-school space is also an important environment, which is, among others, an aid in organizing free time. Currently, we can observe a growing interest in organizing the valuable time for children and youth, as well as, the level of culture of that time. In the presented study, parallel education is dealt with; moreover, the role of extracurricular organizations is stressed in stimulating physical and cultural activities of pupils and satisfying their inborn and acquired needs.

Key words: extracurricular education institutions, parallel education

THEORY AND PRACTICE OF SOCIAL WORK

Andrzej Mielczarek

The role of universities of the third age in the development of the elderly

Abstract: The progressive aging process of the Polish society forces the need to activate the elderly; the elderly should be active, renew the resources of previously possessed competences, learn and assimilate new areas of knowledge and skills. Assistance in the implementation of such challenges is offered to seniors by universities of the third age, institutions raising the status of the elderly as a seeker and creative, responding to their needs, enabling the implementation of various forms of activation, acquiring knowledge and new skills.

Key words: seniors, senior policy, gerontological prevention, universities of the third age, activity, lifelong learning

*

Dominika K. Kwiatkowska

Support for families of disabled children – introduction to reflections on the legitimacy of the "For Life" Act

Abstract: The article is an introduction to the research in ways of supporting families of disabled children in Poland. It aims to present the content of various types of programs offering help to these families. Particularly the provisions of the Act "For Life" are noteworthy. From the beginning applications of that Law arouses contradictory emotions in recipients and raises many reservations.

Key words: support, help, "For Live" Act, families of children with disabilities

OLD & NEW READINGS

Tomasz Róžański

Students' life orientations research report

(**Review:** Małgorzata Wolska-Długosz, *Recepta na życie – o orientacjach życiowych młodzieży akademickiej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2019, ISBN 978-83-7133-759-8, ss. 193.)

*

Janusz Mariański

Education in postmodern spirituality

(**Review:** Halina Mielicka-Pawłowska, *Duchowość ponowoczesna. Studium z zakresu socjologii jakościowej*, Zakład Wydawniczy NOMOS, Kraków 2017, ISBN 978-83-7688-453-0, ss. 347)